

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
MIASTA OLSZTYNA
ZA LATA 2024-2025**

STYCZEŃ - LUTY 2026

WSTĘP

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (dalej ustawa), raz na cztery lata sporządza się gminny program opieki nad zabytkami. Jego zadaniem jest określenie priorytetów gminy w odniesieniu do zachowania zabytków i krajobrazu kulturowego, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań oraz wskazanie instrumentów niezbędnych do ich realizacji w okresie czteroletnim. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Olsztyna na lata 2024-2027 (dalej: Program) przyjęty został przez Radę Miasta Olsztyna Uchwałą nr VII/107/24 z dnia 27 listopada 2024 r.

Na podstawie art. 87 ust. 5. Ustawy, prezydent miasta, co dwa lata sporządza sprawozdanie z realizacji programu, które przedstawia Radzie Miasta. Niniejsze sprawozdanie obejmuje lata 2024-2025.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ZREALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA OLSZTYNA W LATACH 2024-2025

1. CEL I – Poprawa stanu zachowania zasobu zabytkowego Olsztyna

W ramach tego celu realizowane były zadania, które polegały na prowadzeniu w obiektach zabytkowych prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych, służących wyeliminowaniu przyczyn powstawania zniszczeń, zachowaniu oryginalnej substancji, poprawie stanu zachowania oraz wyeksponowaniu wartości artystycznych. W przypadku zabytków stanowiących własność prywatną, Gmina Olsztyn udzielała wsparcia finansowego w formie dotacji z budżetu miasta. W przypadku zabytków stanowiących własność Gminy Olsztyn jest to realizacja zadania własnego, finansowana w ramach wydatków bieżących, majątkowych lub przy wsparciu środków zewnętrznych.

Wykaz zrealizowanych działań:

1.1. Dotacje z budżetu Miasta Olsztyna na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.

Udzielanie dotacji na prace przy zabytku jest jedną z form wsparcia finansowego dla właścicieli obiektów zabytkowych. Możliwość udzielania dotacji przez gminy wynika z art. 81 ustawy, natomiast zakres prac lub robót, na które może być udzielona dotacja określa art. 77 ustawy.

Podstawą udzielania dotacji były następujące uchwały Rady Miasta Olsztyna, określające zasady udzielania dotacji:

- w 2024 roku Uchwała Nr XXXV/585/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 czerwca 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 lipca 2021 r. poz. 2713), zmieniona Uchwałą Nr XXXIX/641/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 grudnia 2021 r. poz. 4627),
- w 2025 roku Uchwała Nr VI/76/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 października 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 6 listopada 2024 r. poz. 4831), zmieniona Uchwałą Nr

XII/172/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 marca 2025 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 marca 2025 r. poz. 1359).

W okresie sprawozdawczym ze środków Gminy Olsztyn udzielono dotacji 20 podmiotom na łączną kwotę 500 000,- zł. Ponadto jeden podmiot otrzymał dotację ze środków pochodzących z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości 3 571 428,57 zł.

<p align="center">2024 – dotacja przekazana na podstawie Uchwały Nr XVIII/1042/2023 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków dla Rzymskokatolickiej Parafii św. Jakuba Apostoła w Olsztynie</p>			
Lp.	Nazwa podmiotu otrzymującego dotację	Nazwa zadania na które przyznano dotację	Kwota przyznanej dotacji (w zł brutto)
1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Jakuba Apostoła w Olsztynie	Prace restauratorskie i konserwatorskie przy zabytkowej Bazylice konkatedralnej p.w. św. Jakuba Apostoła w Olsztynie W ramach zadania wykonano prace konserwatorskie we wnętrzu katedry – prace przy sklepieniach nawy głównej oraz naw bocznych, tynkowanych ścianach, filarach i arkadach między filarami, spływach sklepiennych, ceramicznych konsolach, posadzkach kamiennych oraz dokończono remont dachu nawy nad nawą główną. Podczas prac w nawach bocznych odrestaurowano zespół 34 późnośredniowiecznych ceramicznych, szklwionych konsol sklepiennych, w formie męskich głów	3 571 428,57
Razem koszty:			3 571 428,57
<p align="center">2024 – dotacje przyznane na podstawie Uchwały Nr II/10/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków usytuowanym na terenie Miasta Olsztyna</p>			
Lp.	Nazwa podmiotu otrzymującego dotację	Nazwa zadania na które przyznano dotację	Kwota przyznanej dotacji (w zł brutto)
1.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Dąbrowszczaków 5	Odtworzenie stolarki okiennej na klatkach schodowych w budynku przy ul. Dąbrowszczaków 5	11 000,00
2.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Dąbrowszczaków 32	Prace konserwatorskie drzwi wejściowych (frontowych) w budynku przy ul. Dąbrowszczaków 32	13 000,00
3.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Dąbrowszczaków 34	Odtworzenie stolarki okiennej na klatkach schodowych w budynku przy ul. Dąbrowszczaków 34	14 000,00
4.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Grunwaldzkiej 25	Prace konserwatorskie schodów na klatce schodowej w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 25	10 000,00
5.	Zakład Produkcyjny DOREX I. Zapadka	Badania konserwatorskie i architektoniczne budynku przy pl. Jedności Słowiańskiej 2	7 000,00

6.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. M. Kopernika 9	Prace konserwatorskie stolarki okiennej na klatce schodowej w budynku przy ul. M. Kopernika 9	6 000,00
7.	Stowarzyszenie Oświatowo-Edukacyjne „Przyjaciele Nauki na Warmii” LOG-WARM	Inwentaryzacja budynku z zespołu dawnych koszar artylerii przy ul. J. Kuronia 2	6 000,00
8.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Okopowej 12	Prace konserwatorskie elewacji podwórzowej w budynku przy ul. Okopowej 12	45 000,00
9.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. E. Plater 26	Remont dachu w budynku przy ul. E. Plater 26	67 000,00
10.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Sarnowskiego 4a	Odtworzenie drzwi wejściowych (frontowych) w budynku przy ul. Sarnowskiego 4a	5 000,00
11.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Sielskiej 16	Prace konserwatorskie stolarki otworowej w częściach wspólnych w budynku przy ul. Sielskiej 16	3 500,00
12.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. 22 Stycznia 4-4a	Dokumentacja konserwatorska – badania konserwatorskie elewacji i klatki schodowej w budynku przy ul. 22 Stycznia 4-4a	4 500,00
13.	Przedszkole Niepubliczne „Bratek”	Wymiana stolarki okiennej w elewacji wschodniej w budynku przy al. Warszawskiej 56	8 000,00
Razem koszty:			200 000,00

2025 – dotacje przyznane na podstawie Uchwały Nr XIII/177/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 kwietnia 2025 r. w sprawie udzielenia w roku 2025 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków usytuowanym na terenie Miasta Olsztyna

Lp	Nazwa podmiotu otrzymującego dotację	Nazwa zadania, na które przyznano dotację	kwota przyznanej dotacji (w zł brutto)
1.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Dąbrowszczaków 5	Wymiana stolarki okiennej klatek schodowych w budynku przy ul. Dąbrowszczaków 5	30 036,10
2.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości ul. Dąbrowszczaków 34	Zabezpieczenie i stabilizacja konstrukcyjna elewacji oraz wymiana stolarki okiennej i konserwacja drzwi w częściach wspólnych kamienicy przy ul. Dąbrowszczaków 34	46 525,41
3.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Kajki 8	Prace konserwatorskie elewacji bocznej płd-wsch. budynku przy ul. Kajki 8	67 929,22
4.	E. P. i Z. P.	Wykonanie badań architektonicznych oraz badań konserwatorskich wraz z programem prac konserwatorskich i restauratorskich elewacji, stolarki otworowej (okiennej i drzwiowej), schodów drewnianych, sieni wejściowej kamienicy przy ul. Knosały 9	20 403,87
5.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Mazurskiej 4	Remont balkonów elewacji frontowej oraz wykonanie izolacji pionowej elewacji frontowej i podwórzowej budynku przy ul. Mazurskiej 4	122 516,90
6.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. E. Plater 26	Badania stratygrafii nawarstwień malarskich elewacji wraz z programem prac konserwatorskich elewacji budynku przy ul. E. Plater 26	6 088,50

7.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Prostej 7/9	Wykonanie badań i programu prac konserwatorskich elewacji budynku przy ul. Prostej 7/9	6 500,00
Razem koszty:			300 000,00

1.2. Prace konserwatorskie i remontowe obiektów historycznych i zabytkowych stanowiących własność Gminy Olsztyn oraz dokumentacje projektowe i konserwatorskie obiektów zabytkowych.

Sprawowanie opieki nad zabytkiem stanowi zadanie własne gminy wynikające z art. 5 ustawy. Polega ona m.in. na dbaniu o właściwy stan zachowania obiektów zabytkowych, w tym prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych. W ramach realizacji postulatu zrealizowano następujące zadania:

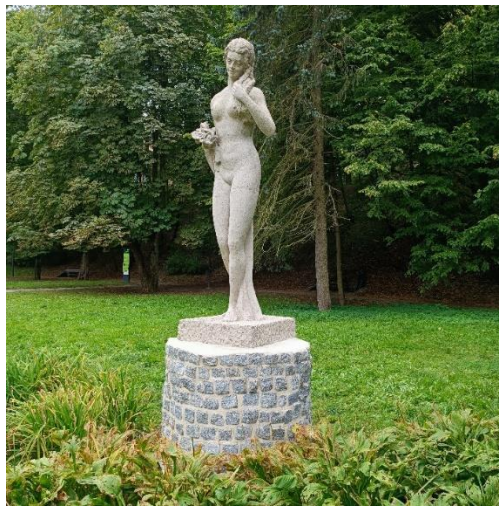
Wykaz wykonanych prac					
Lp.	Nazwa zadania	Jednostka realizująca	Rok	Wartość finansowa	Źródło finansowania
1.	Konserwacja dokumentu z 2 czerwca 1914 r. sporządzonego przez rodzinę Heinrici, wyjętego z kapsuły czasu, umieszczonej na iglicy wieży budynku Ratusza przy pl. Jana Pawła II 1	KZ	2024	1 100,00	środki własne
2.	Prace konserwatorskie drewnianego krzyża i dzwonniczki usytuowanych przy ul. Żniwnej	MKZ	2024	28 000,00	środki własne
3.	Prace konserwatorskie 3 rzeźb autorstwa Balbiny Świtycz-Widackiej: „Ryba z dzieckiem”, „Wiosna”, „Amor na czatach”	MKZ	2024	60 490,48	program CRP w Orońsku „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2024”
				1 624,52	środki własne
4.	Wymiana 1 szt. stolarki okiennej w budynku nowego ratusza – wymiana okna skrzynkowego, z odtworzeniem materiału, pierwotnej konstrukcji i wymiarów	IM	2024	44 731,00	środki własne
5.	Wymiana stolarki okiennej (31 szt.) w lokalach znajdujących się w budynkach zabytkowych	ZLiBK	2024	376 537,65	środki własne
6.	Zabezpieczenie dachu budynku przy ul. Dąbrowskiego 4A	ZLiBK	2024	16 974,00	środki własne
7.	Park Jakubowo – odbudowa infrastruktury niezbędnej do uruchomienia zabytkowej fontanny	ZDZiT	2024	109 245,00	środki własne
8.	Wycinka drzew oraz pielęgnacja drzewostanu na zabytkowym cmentarzu św. Józefa	ZCK	2024 - 2025	19 800,00	środki własne
9.	Usunięcie przewróconych drzew z terenu zabytkowych cmentarzy – św. Jakuba przy al. Wojska	ZCK	2024 - 2025	10 888,00	środki własne

	Polskiego oraz św. Józefa przy ul. Rataja				
10.	Prace konserwatorskie fragmentu średniowiecznego muru obronnego przy ul. Okopowej, I etap prac – naprawa korony muru	MKZ	2025	98 400,00	środki własne
11.	Prace konserwatorskie - usunięcie graffiti ze ścian wewnętrznych wschodniego przejścia w Bramie Górnej	MKZ	2025	7 900,00	środki własne
12.	Prace konserwatorskie elementów wyposażenia zabytkowego cmentarza św. Józefa – kamienny pomnik nagrobny „Rodziny Walter Toffel” oraz drewnianego krzyża „Karl Bahr”	Komitet Społeczny "Chrońmy Olsztyńskie Cmentarze" / ZCK	2025	13 990,00	środki z kwesty na rzecz ratowania zabytkowych cmentarzy
13.	Wymiana 7 szt. stolarki okiennej w budynku ratusza przy pl. Jana Pawła II 1 - rekonstrukcja	IM	2025	235 306,00	środki własne
14.	Naprawa i zabezpieczenie ceglanych fragmentów elewacji w obrębie dachu w budynku przy ul. Wyzwolenia 30	IM	2025	217 000,00	środki własne
15.	Prace naprawcze w budynku dawnej Zajezdni trolejbusowej (Muzeum Nowoczesności) - wzmocnienia drewnianych słupów konstrukcji dachu	MOK	2025	9 840,00	środki własne
16.	Naprawa muru oporowego przy ul. Chrobrego (teren od strony al. Gelsenkirchen)	ZDZiT	2025	301 300,00	środki własne
17.	Wymiana stolarki okiennej (13 szt.) w lokalach znajdujących się w budynkach zabytkowych	ZLiBK	2025	128 414,84	środki własne
18.	Prace konserwatorskie przy czterech rzeźbach plenerowych autorstwa Huberta Maciejczyka - „Trzy Gracje”, „Koniki”, „Rycerze”, „Pingwiny”	MBP	2025	68 400,00	program CRP w Orońsku „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2025”
				14 010,00	środki własne
Razem koszty:				1 803 472,50	
Wykaz wykonanych dokumentacji konserwatorskich i projektowych, poprzedzających realizację prac					
Lp.	Nazwa zadania	Jednostka realizująca	Rok	Wartość finansowa	Źródło finansowania
1.	Programy prac konserwatorskich dla rzeźb „Amor” i „Wiosna” autorstwa Balbiny Świtycz-Widackiej, usytuowanych w parku Podzamecze	KZ	2024	1 260,00	środki własne
2.	Program prac konserwatorskich i naprawczych rzeźb „Trzy Gracje”, „Koniki”, „Rycerze” autorstwa Huberta Maciejczyka	MKZ	2024	1 001,00	środki własne

3.	Program prac konserwatorskich dla odkrytych średniowiecznych relikwów przedbramia Bramy Górnej na pl. Jedności Słowiańskiej	KZ	2024	11 685,00	środki własne
4.	Projekty wymiany stolarki okiennej (dokumentacja konserwatorska i techniczna) w lokalach stanowiących własność Gminy Olsztyn w budynkach zabytkowych	ZLiBK	2024	45 000,00	środki własne
5.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania polegającego na wykonaniu robót budowlanych związanych z zabezpieczeniem i zasypaniem wykopaliska zabytkowego, zlokalizowanego na terenie przedbramia Starego Miasta	IM	2024 - 2025	153 750,00	środki własne
6.	Dokumentacja projektowa prac remontowych i zabezpieczających dla nowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Gietkowskiej 8B (dawny budynek sztabowy zespołu koszar kawaleryjskich przy ul. Dąbrowskiego i Gietkowskiej)	IM	2024 - 2025	424 350,00	środki własne
7.	Dokumentacja projektowa dla zadania „Zagospodarowanie terenu w rejonie budynków Koszar Dragonów w Olsztynie”, obejmująca zagospodarowanie dziedzińców, układu drogowego wraz z przebudową infrastruktury - na obszarze dawnego zespołu koszar kawaleryjskich przy ul. Dąbrowskiego i Gietkowskiej	IM	2024 - w trakcie realizacji	596 000,00	środki własne
8.	Dokumentacja projektowa prac budowlanych w Pałacu Młodzieży przy ul. E. Plater 3	IM	2024	331 400,00	środki własne
9.	Aktualizacja projektu remontu odcinka miejskiego muru obronnego przy ul. Piastowskiej / Asnyka (wzdłuż al. Gelsenkirchen)	MKZ	2025	5 239,80	środki własne
10.	Projekt techniczny remontu rzeźby „Kantata” autorstwa Ryszarda Wachowskiego	MKZ	2025	28 500,00	środki własne
11.	Dokumentacja projektowa dla prac remontowych i zabezpieczających w budynku nowego ratusza w Olsztynie, obejmująca – wnętrze sieni ratusza oraz izolację przeciwwodną balkonu	IM	2025	36 900,00	środki własne
12.	Dokumentacja konserwatorska i projekt budowlany remontu budynku przy ul. Partyzantów 21	ZLiBK	2025	80 700,00	środki własne
Razem koszty:				1 495 785,80	

Drewniany krzyż i dzwonniczka przy ul. Żniwnej – w trakcie prac i po pracach konserwatorskich (2024)

Odnowione rzeźby autorstwa Balbiny Świtycz-Widackiej w parku Podzamcze (2024)

Fragment muru przy ul. Okopowej po pracach konserwatorskich (2025)

Odnowione przejście w Bramie Górnej – przed i po pracach (2025)

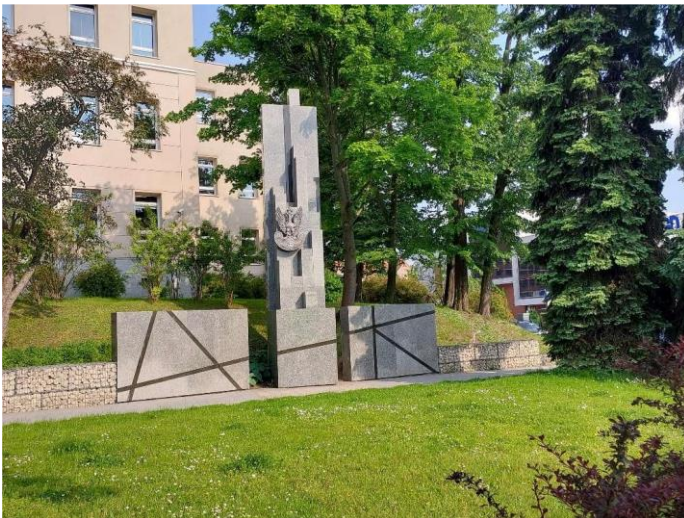
2. CEL II Ekspozycja walorów dziedzictwa kulturowego w przestrzeni publicznej

Działania podejmowane w ramach tego celu powinny przyczyniać się do podnoszenia jakości przestrzeni publicznych historycznych kwartałów miasta oraz uczytelniania ich zabytkowych i kulturowych wartości. Działania takie jak znakowanie zabytków oraz tworzenie miejsc w których mieszkańcy i turyści mogą czerpać wiedzę o przeszłości miasta, podnoszą świadomość społeczną wartości tkwiących w otoczeniu, w którym żyjemy. To z kolei przekłada się na większą dbałość i szacunek do materialnych śladów historii. W okresie sprawozdawczym, w ramach tego celu zrealizowano następujące działania:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka realizująca	Rok	Wartość finansowa	Źródło finansowania
1.	Umieszczenie tabliczek informacyjnych na trzech odnowionych rzeźbach autorstwa Balbiny Świtycz-Widackiej w parku Podzamcze – „Ryba z dzieckiem”, „Wiosna”, „Amor”	KZ	2024	5 215,20	środki własne
2.	Wykonanie i umieszczenie 50 tabliczek „Zabytek chroniony prawem” na budynkach wpisanych do rejestru zabytków	MKZ	2025	11 936,00	środki własne
3.	Oznakowanie w przestrzeni publicznej czterech rzeźb autorstwa Huberta Maciejczyka – przy rzeźbach „Trzy Gracje”, „Koniki”, „Rycerze, „Pingwiny” umieszczono na pulpitych tablice informacyjne o rzeźbach wraz z informacją w alfabecie Braille’a	MBP MKZ	2025	2 970,00	Program CRP w Orońsku „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2025”
				8 570,00	środki własne
4.	Uczytelnienie napisu na Pomniku Armii Krajowej przy ul. Dąbrowszczaków	MKZ	2025	5 000,00	środki własne
5.	Wykonanie i montaż 12 krzyży drewnianych na grobach polskich i francuskich żołnierzy na cmentarzu wojennym z II wojny światowej przy ul. Szarych Szeregów	ZCK	2025	23 720,00	program MKiDN "Groby i cmentarze wojenne w kraju - prace remontowe, badawcze, edukacyjne 2025"
				5 930,00	środki własne
6.	Rozpoczęcie realizacji działań związanych z utworzeniem na terenie Olsztyna parku kulturowego – Uchwała Nr XVII/248/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24.09.2025 r. w sprawie przystąpienia do działań mających na celu utworzenie parku kulturowego Stare Miasto w Olsztynie	MKZ	2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
Razem koszty:				63 341,20	

Tablice informacyjne ustawione przy odnowionych rzeźbach Huberta Maciejczyka wraz informacją w języku Braille'a (2025)

Odnowiony napis na pomniku Armii Krajowej, przy zbiegu ulic Dąbrowszczaków i Al. Marsz. J. Piłsudskiego

Tabliczki „Zabytek chroniony prawem” – umieszczone na budynkach wpisanych do rejestru zabytków (2025)

3. CEL III - Badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego Olsztyna

3.1. Badania i dokumentacje obiektów zabytkowych

Badanie i dokumentowanie zabytków jest podstawowym warunkiem ich trwałego zachowania. Zgodnie z ustawą obowiązek prowadzenia badań oraz dokumentowania obiektów zabytkowych spoczywa na właścicielu zabytku. W ramach realizacji tego celu, w okresie sprawozdawczym, wykonane zostały następujące dokumentacje:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka realizująca	Rok	Wartość finansowa	Źródło finansowania
1.	Inwentaryzacja drzew na zabytkowych cmentarzach św. Józefa i św. Jakuba	ZCK	2024 - 2025	70 110,00	środki własne
2.	Karty ewidencyjne do czterech rzeźb Balbiny Świtycz-Widackiej, stanowiące podstawę do złożenia wniosku do W-M WKZ o wpis rzeźb do rejestru zabytków ruchomych	MKZ	2024	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
3.	Wyprzedzające badania archeologiczne (sondażowo-rozpoznawcze) przed pracami remontowo-naprawczymi muru oporowego przy ul. Chrobrego	ZDZiT	2024	27 060,00	środki własne
4.	Inwentaryzacja drzew na zabytkowym cmentarzu św. Jana Nepomucena przy ul. Sielskiej	ZCK	2025 – w trakcie realizacji	26 998,50	środki własne
5.	Badania konserwatorskie 5 szt. stolarki drzwiowej zewnętrznej budynku nowego ratusza	IM / MKZ	2025	4 500,00	środki własne
6.	Opracowanie kart adresowych obiektów ujętych w GEZ	MKZ	2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
Razem koszty:				128 658,50	

3.2. Prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków

Prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) jest jednym z zadań własnych gminy, realizowanym na podstawie art. 22 ust 4 ustawy. Ewidencję tworzą karty adresowe zabytków wykonane na podstawie wykazu zabytków, który został przekazany w 2010 r. przez Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (W-M WKZ). GEZ Miasta Olsztyna została założona Zarządzeniem Prezydenta Olsztyna nr 42 z dnia 7 lutego 2013 r. Aktualny wykaz kart adresowych tworzących GEZ dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna¹.

Od początku 2025 r. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków prowadzi weryfikację i aktualizację GEZ w zakresie obejmującym zabytki niewpisane do rejestru zabytków. Weryfikacja ta jest konieczna, ponieważ ujęcie zabytku w GEZ rodzi skutki prawne dla właścicieli zabytków.

W okresie sprawozdawczym w GEZ wprowadzono następujące zmiany:

¹ link do BIP <https://bip.olsztyn.eu/524/miejski-konserwator-zabytkow-mkz-gminna-ewidencja-zabytkow-miasta-olsztyna.html>

- włączenie do GEZ 3 kart adresowych zabytków ze względu na ujęcie tych obiektów w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (2 zabytki archeologiczne i 1 nieruchomy).
- wyłączenie z GEZ na wniosek właścicieli nieruchomości 13 zabytków nieruchomych oraz 6 zabytków archeologicznych.
- Aktualizacja 2 kart adresowych zabytków nieruchomych.

Ponadto na wniosek Miasta Olsztyna W-M WKZ dokonał uszczegółowienia lokalizacji dla 68 zabytków archeologicznych niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w GEZ. Obecnie w Biurze Miejskiego Konserwatora Zabytków trwa aktualizacja kart adresowych tych zabytków.

Liczba zabytków nieruchomych ujętych w GEZ²

	2023	2024	2025
Liczba zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków	1683	1675	1627
w tym:			
liczba zabytków nieruchomych architektury i budownictwa niewpisanych do rejestru zabytków	1072	1064	1058
liczba zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków	434	434	434
zabytki zieleni	74	74	36
zabytki archeologiczne	103	103	99

3.3. Zasób zabytkowy Gminy Olsztyn

Gmina Olsztyn jest właścicielem 70 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków oraz 50 zabytków niewpisanych do rejestru zabytków. W zasobie zabytkowym Gminy znajdują się również obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych (pomniki, wyposażenie stacji podziemnych systemu Isaaca Shone'a). W 2025 r. na wniosek Gminy Olsztyn do rejestru zabytków ruchomych wpisano 4 rzeźby autorstwa Balbiny Świtycz-Widackiej – pomnik z popiersiem Adama Mickiewicza sprzed LO I oraz rzeźby z parku Podzamecze – „Ryba z dzieckiem”, „Wiosna” i „Amor na czatach”.

	2024	2025
Obiekty zabytkowe stanowiące własność Gminy Olsztyn	125	129
w tym:		
Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków nieruchomych	70	70
Zabytki nieruchome nie wpisane do rejestru zabytków	50	50
Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków ruchomych	5	9

² Dane aktualne na koniec każdego roku

4. CEL IV – Promocja i popularyzacja walorów dziedzictwa kulturowego Olsztyna oraz prowadzenie działań edukacyjnych

Działania podejmowane w ramach tego celu mają za zadanie podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców o szeroko pojętym dziedzictwie kulturowym Olsztyna. Oprócz przekazywania informacji o olsztyńskich zabytkach i prowadzonych pracach konserwatorskich za pomocą strony internetowej www.zabytki.olsztyn.eu, realizowane były również spotkania z mieszkańcami, umożliwiające zapoznanie się z historią konkretnych obiektów zabytkowych oraz informacjami o artystach tworzących w Olsztynie. W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka realizująca	Rok	Wartość finansowa	Źródło finansowania
1.	Prezentacja informacji o zrealizowanych pracach przy obiektach zabytkowych na stronie www.zabytki.olsztyn.eu oraz www.olsztyn.eu	KZ / MKZ	2024-2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
2.	Dystrybucja materiałów i publikacji o zabytkach wydanych we wcześniejszych latach (Olsztyński Rocznik Konserwatorski, Renowacje i Zabytki – numer o Olsztynie, foldery informacyjne) podczas spotkań z mieszkańcami	KZ MKZ	2024-2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
3.	Spotkanie promujące twórczość Balbiny Świtycz-Widackiej, połączone ze spacerem do parku Podzamcze w celu obejrzenia efektów prac konserwatorskich przy rzeźbach artystki, położonych w parku Podzamcze	MKZ	2024	1 100,00	środki własne
4.	Spacery tematyczne po zabytkowych klatkach schodowych olsztyńskich kamienic – w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków w dniu 26.04.2025 r. i 14.06.2025 r. Uczestnicy spacerów mogli obejrzeć odnowione wnętrza klatek schodowych w kamienicach przy ulicach: Ratuszowa 3 - Warmińska 8 - Warmińska 7 - Warmińska 3 - Mazurska 5/5a - Dąbrowszczaków 15 - Bema 4/4a - Kętrzyńskiego 6 oraz wysłuchać informacji o historii budynków i przebiegu prac konserwatorskich	MKZ	2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
5.	Noc muzeów w olsztyńskim ratuszu – 24.05.2025 r. – przybliżenie mieszkańcom historii, wartości zabytkowych oraz niedostępnych na co dzień miejsc olsztyńskiego magistratu – zwiedzanie gabinetów, sal konferencyjnych, schronu, ratuszowej wieży oraz wystawy zabytków	Wydział UMO	2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych

	odkrytych podczas wykopalisk archeologicznych				
6.	Organizacja Dnia Gotyku Ceglanego 21.06.2025 r. – zorganizowanie zwiedzania olsztyńskiej katedry. Uczestnicy zapoznali się z historią katedry, obejrzeli niedostępną na co dzień konstrukcję dachu kościoła, dowiedzieli się o odkryciach konserwatorskich we wnętrzu katedry z 2024 r., w tym o unikatowym zespole 34 późnośredniowiecznych, ceramicznych konsol	MKZ PI	2025	300,00	środki własne w ramach obowiązków służbowych
7.	Organizacja wydarzeń w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2025 „W stronę architektury. Młode dziedzictwo”: 1/ 13.09.2025 r. – spacer po olsztyńskiej starówce – prezentacja sgraffita i dekoracji zdobiących kamienice odbudowane po 1945 r. 2/ 18.09.2025 r. – wykład o powojennych dekoracjach plastycznych (okładziny ceramiczne, sgraffita, malowidła, mozaiki) z l. 60-80. XX w., które zachowały się we wnętrzach i w przestrzeni publicznej Olsztyna oraz pokaz filmu dokumentalnego pt. "Ceramiczna rewolucja" – o historii i dekoracjach Spółdzielni "Kamionka" z Łysej Góry	MKZ	2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
8.	Wydarzenia poświęcone promocji twórczości Huberta Maciejczyka: 1/ 19.09.2025 r. - warsztaty edukacyjne dla dzieci (5-6 lat), dzięki którym uczestnicy mogli zdobyć wiedzę o rzeźbach artysty oraz stworzyć własne rzeźby z masy solnej, inspirowane twórczością artysty, 2/ 20.10.2025 r. – warsztaty dla uczniów 3 klasy szkoły podstawowej – projektowanie własnych rzeźb wraz z ich wizualizacją w przestrzeni, 3/ 22.10.2025 r. – spotkanie poświęcone życiu i twórczości artysty, informacje o pracach konserwatorskich przy czterech rzeźbach, informacje o roli rzeźby w przestrzeni publicznej	MKZ MBP	2025	3 554,00	środki własne
9.	Spacery z Muzeum Nowoczesności – cyklicznie wydarzenie dotyczące historii miasta	MOK	2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
10.	Ekspozat miesiąca – cykliczne prezentacje i wykłady organizowane w ramach oferty kulturalnej Muzeum Nowoczesności (prezentacja dziedzictwa historyczno-kulturowego miasta i regionu)	MOK	2025	bezkosztowo	w ramach obowiązków służbowych
Razem koszty:				4 954,00	

Spacery po zabytkowych klatkach schodowych (2025)

Wydarzenia zorganizowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2025 „W stronę architektury. Młode dziedzictwo”

PODSUMOWANIE

Zadania określone w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Olsztyna na lata 2024-2027 realizowane były w bieżącym okresie sprawozdawczym adekwatnie do możliwości finansowych oraz zasobów kadrowych. Zakres działań obejmował zarówno prace wpływające na poprawę stanu zachowania olsztyńskich zabytków, jak też szereg wydarzeń mających na celu promocję lokalnego dziedzictwa kulturowego i upowszechnianie wiedzy o ochronie zabytków.

W sprawozdaniu ujęte zostały zadania z obszaru ochrony zabytków i opieki nad zabytkami realizowane przez wydziały Urzędu Miasta Olsztyna oraz miejskie jednostki organizacyjne.

Cele Programu i wynikające z nich zaplanowane działania będą kontynuowane w następnych latach obowiązywania dokumentu.